

nirvano (R). En la Budaismo, transcenda stato de perfekta sereneco, atingebla per la kompleta neniigo de ĉia vivdeziro k per la klarvidado pri la iluzieco de ĉia memo; ĝi metas finon al la ĉeno de la renaskiĝoj: *la ~o estas stato de absoluta liberigo el vivo k morto.*

nito ANST ☼. Cilindra metala peco, kies ekstremajoj estas pilarĝigataj per frapoj, por solide kunfiksi la du surfacaĵojn, tra kiuj ĝi pasas. ~1 (tr). Kunigi du metalavolojn per ~o k fiksi ilin kune frapante sur ĝian ekstremon, por ĝin pilarĝigi. ~maŝino. Ordinare pneŭmatika maŝino por ~i.

nitro ALD ~ato. Salo de ~ata acido HNO_3 . ~ito. Salo de ~ita acido HNO_2 . ~ido. Kombinaĵo de metalo kun nitroĝeno, ekz-e Me_3N . ~oza acido. Termino uzata ĉe la plumboĉambra procedo por la nitroendioksidohava sulfata acido. ~a grupo. La grupo NO_2 . ~1 (tr). Enkonduki la grupon NO_2 en organikajn kombinaĵojn. RIM **nitro-** estas uzata prefikse en substancnomoj, por indiki la ĉeeston de ~a grupo: ~obenzeno ($\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2$).

noĉo. V-forma enranĉo en eĝo aŭ konvekso surfacaĵo: ~o de sago, de fervojaj ŝpaloj; seg~o; cel~o (sur la celilo). ~1 (tr). Eltranci ion, farante ~on. ~bastono. Bastono, ordinare plata, sur kiu la komercistoj ktp faris ~ojn, por kalkuli la liveritajn varojn. ~ostango. Stango, unuslanke provizita per serio da ~oj, por ebligi pendiĝon aŭ adaptiĝon de iu peco je diversaj altoj: en la malnovaj fajrujoj, la botpoto pendis de ~ostango.

Nodo ANST 5 ⚓. Rapideco de po unu marmejlo en horo (tiel nomata, pro ~o

en la logŝnuro, per kiu oni mezuris la rapidecon). 6 □. Punkto en staranta ondo, kie ne estas movo. Kp VENTRO. ~1 (tr). Meti ~on en ŝnuron, aŭ kunligi ŝnurojn per ~o. El~igo ☼. Finigo de teatraĵo, ĉe kiu la intrigo solviĝas.

nokturno z ♪. Reve melankolia muzikpeco.

norio ☼. Arabdevena maŝino por suprenlevi akvon, konsistanta el trogoj fiksitaj sur senfina ĉeno, kiuj enakvigaŭs renversite k resuprenigaŭs plenaj.

noŭmeno ☼. Objekto de pura pensado aŭ de racia intuo, senigita je ĉiuj sensaj elementoj: *Kant asertis, ke, kvankam la ~o malhavas ĉian econ de fenomeno, ĝi estas la plej praktika realo en la konscio pri deo.*

novalo ♪. Nekultivata, ripozanta plugtero.

nukleo. 1 ⚙️ ♪. La centra parto de protoplasmo, la ĉefkerno, kiu entenas la kromosomojn (*nucleus*). Kp CITOPLASMO, ĈELO, PROTOPLASMO. 2 □ Atomkerno. ~a. Koncernanta la ~on: ~a fiziko (kiu esploras la konsiston de la atomkerno). ~oproteido ☼. Proteina derivaĵo troviganta en la ĉelkernoj.

nukleono □. Korpusklo, kun aŭ sen elektra ŝarĝo, kun pezo inter 1836-oble k 1840-oble pli granda, ol tiu de elektrono: protono aŭ neŭtrono: *atomkernoj versajne grandparte konsistas el ~oj kuntenataj de iuj pezaj kvantumoj (mezonoj de entjera aŭ nula spino).*

nupto ☼. Ceremonioj k festo de edziĝo: ~a bankedo; unue la ~o, poste la volupto!

O

obio. Larĝa japana zono, uzata ĉefe kiel virina ornamaĵo.

obskura. ☼ 1 Malluma, ne ebliganta klaran vidon: ~a ĉambro; (f) ~a intrigo. 2 Nekonata, senfama: ~a sciencisto, akademiano.

obskurantismo. Politika-religia sistemo, kontraŭa al la klerigado de la popolo.

obstetrikio. Akuŝoscienco.

obturi (tr). Hermetike fermi (aperturon de la korpo, tubon de pafilo ktp): ~iteco de la cekumo; ~a truo ĉe la kokosoto; ~i dentan karion; ~i kulason, neuzatan kamentubon; momenta, prokrasta ~ilo de fotoaparato.

oceanografio. Studo pri ĉiuj maraj fenomenoj.